1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел.: з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 44. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го БЕРЕЗНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 8, 1963 No. 44. VOL. LXX.

КЕННЕДІ ОБОРОНЯЄ СВОЮ БЮДЖЕТОВУ ПРОГРАМУ

ЗМЕНШЕННЯ ОБОРОННОГО БЮДЖЕТУ БУЛО Б ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ БЕЗПЕКИ ЗДА

Вашингтон. — Президент Кеннеді 6-го березня на пресовій конференції енергійно обороняв свою податкову програму проти критики республіканських членів Конґресу, які твердять, що федеральний бюджет запропонований Президентом, можна зменшити на 5 до 15 більйонів долярів. Президент сказав: „Ми склали тяжкий бюджет. Можна б з нього дещо втяти, але, на мою думку, я мав би знати, де критики хочуть зменшити бюджет, і на чиїм життю це зменшення бюджету мало б відбитися злим наслідком". Президент вилвив, що сам уряд зменшив запропоновані трьома родами зброї бюджети на $13 більйонів. Він заявив, що не легко було рішатися на те, щоб ліквідувати продукцію ракет „Скайболт" та не продовжувати інсталяцій протилетунських і протиракетних ракет „Ніке - Зевес", але це зроблено на те, щоб федеральний бюджет був якнайменший. На думку Президента не є мудро зменшувати тепер видатки на оборону. Кеннеді вказав на те, що численні члени Конґресу виголошують войовничі промови з яких виходило б, що вони бажають розв'язувати напружені проблеми за допомогою війни, і одночасно ті самі люди рекомендують урядові поменшувати видатки на оборону країни. Президент згадав і про те, що республіканський бльок в Конгресі пропонує зменшити видатки на полуденки шкільним дітям та витрати на допомогу. Кеннеді заявив, що він хотів би бачити, як собі ті критики його бюджету уявляють оте зменшення бюджету в подробицях. Чи вони хочуть зменшити витрати на те, від чого залежить краще життя американських громадян, чи, може, вони бажали б щоб і завжди були на другому місці в дослідах космічних просторів. Алеж ми, казав Президент, вже давніше заявляли, що хочемо бути першими в цій ділянці. Минулого року Конґрес схвалив півбільйона долярів більше на оборону, ніж пропонував уряд, а цього року члени Конґресу хотіли б зменшити видатки на оборону. Президент не погоджується на те, щоб зменшувати податки без одночасної реформи американської податкової системи, бо ці обидві справи є тісно з собою пов'язані. Кеннеді не згадував нікого по імені, але мав на думці республіканських критиків бюджету. І так провідник республіканської меншости в Палаті конґресмен Чарлз А. Галлек недавно казав, що можна б з оборонного бюджету втяти суму трьох більйонів, по одному більйонові для кожного роду зброї. Президент сказав, що він обстоює свій первісний бюджетовий проєкт, в якому передбачене є зменшення прибуткових податків на $13.5 більйона, але реформа податкової системи мала б дати прибутків федеральній скарбниці на суму $3.5 більйона. Президент вірить, що Конґрес ухвалить запропоноване зменшення прибуткових податків, і одночасно прийме поважну частину запропонованої податкової реформи. Президент висловив надію, що Конґрес ухвалить три законопроєкти, які є „важливою частиною" урядової програми. Ці проєкти — це законопроєкти про затруднення молоді, про вишкіл більшого числа лікарів і дентистів, та законопроєкт про поборювання умових недуг.

Президент Кеннеді промовляє

Космічна Адміністрація про нав'язання контакту з комунікаційним сателітом „Синком"

Порт Монмут, Н. Дж. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації заявив 6-го березня, що важко буде нав'язати контакт та контролювати комунікаційний сателіт „Синком", який випущено 14-го лютого, і з яким втрачено зв'язок кілька годин по випущенні. Минулого тижня наземні стації потвердили вістку, що „Синком" кружляє по космічних просторах довкола Землі з такою швидкістю як Земля, бо є на дуже високій висоті — 20,000 миль над Землею. Той сателіт пересувається в напрямі до ЗДА, але Космічна Адміністрація не має певної надії, що їй вдасться нав'язати контакт із цим сателітом, коли він наблизиться до ЗДА, та його контролювати. „Синком" кождого дня пересувається на два ступні, і треба буде кількох тижнів, щоб він знайшовся над ЗДА.

В АМЕРИЦІ

● 6-го березня президент Кеннеді приймав в Білому Домі представників індіянських племен, як колись робив перший американський през. Дж. Вашингтон. Ватажки індіянських племен передали дарунки Президентові. Ватажок Едісон Дійсний Птах подарував Кеннеді „індіянську люльку миру". Індіянка Сейвемана з Арізони подарувала Президентові індіянську ляльку.

● Колишній президент, Герберт Гувер, який має 88 років, дістав Золоту медалю від Випускників Стенфордського університету за свою більше як 70-річню працю для Стенфордського університету і для цілого народу. Церемонія передачі медалі відбулася в готелі Валдорф-Асторія, де Гувер постійно живе.

● В понеділок 4-го березня закінчилася в Ню Йорку виставка славного образа Леонарда да Вінчі „Мони Лізи", яка тривала від 7-го лютого, і яку за той час відвідало рекордово велике число людей — 1,077,521. В четвер 7-го березня картина від'їде на кораблі „Юнайтед Стейтс" до Франції, до Люрву в Парижі, де її постійно виставляють.

● Закордонний Рільний Уряд оцінює, що продукція бавовни в цілому світі в роках 1962-63 виносить редордове число — 49.6 мільйона пак. Це є на 300 тис. пак (балів) більше ,як оцінювали в листопаді 1962-го року. Від того часу збільшилася продукція в Індії, Мехіко і Пакістані, і те збільшення надолужило ті витрати, що були в Бразилії, ЗДА, СССР та в Єгипті. В 1961-62 роках світова продукція бавовни становила — 47.5 більйонів балів.

ВИТРИВАЛІСТЬ І ВІДВАГА МИТР. СЛІПОГО МОЖУТЬ БУТИ СВІТЛИМ ПРИКЛАДОМ — ЗАЯВЛЯЄ СЕН. ГОМФРІ

Вашингтон. — Виступаючи в понеділок 4-го березня ц. р. в Сенаті, сенатор Гюберт Гомфрі згадував також справу звільнення Митрополита Сліпого із совєтського ув'язнення і перестерігав, щоб не прикладати надто багато ваги до цього совєтського жесту. Згідно із ствердженням сенатора Гомфрі звільнення українського архиєпископа Сліпого, який перебував 17 років у совєтських тюрмах і концентраційних таборах не є ознакою якогось звороту до релігійної свободи в Совєтському Союзі. Причину цього звільнення Гомфрі добачає в тому, що Совєти усвідомили собі, що, не зважаючи на ввесь тиск і переслідування, релігійне життя в СССР не занепало і тому вони вирішили звільнити Митрополита Сліпого у власному інтересі, бо Митрополит, як живий мученик за віру, був джерелом витривалости й відваги для вірних його Церкви. Населення Совєтського Союзу — на думку сенатора Гомфрі — заслуговує на закон про охорону громадянських прав, який гарантував би особисту свободу і свободу віри усіх громадян СССР. Поки в СССР не буде встановлений повний респект до людських прав, не можна взагалі говорити про будь-яку свободу віри в Совєтському Союзі. Якщо ж іде про живучість і тривалість релігійних вірувань під совєтським режимом, то витривалість і відвагу Митрополита Сліпого і його кінцеву перемогу можна ставити за приклад духового резистансу в умовах тоталітарного тиску і переслідувань.

У Ню Йорку відбудеться урочисте відзначення 90-річчя Товариства ім. Шевченка

Ню Йорк. — 90-річчя найстаршої української наукової установи Наукового Товариства ім. Шевченка буде відзначене в Ню Йорку в днях 9 і 10 березня ц. р. рядом урочистих конференцій та імпрез. В суботу 9-го березня, перед полуднем від год. 9.30 в залях Українського Інституту Америки відбудеться Восьма Наукова Конференція Математично - Природописно - Лікарської Секції із кільканадцять доповідями відомих українських науковців, членів НТШ, получена із спеціяльними виставками. Того ж дня і від 9.30 год. в приміщеннях Українського Інституту відбудеться Конференція Комісії реґіональних дослідів і публікацій. Від год. 3-ої по полудні у гол. залі Інституту проходитиме пленарна Конференція для ширшого громадянства з промовами і доповідями проф. Р. Смаль - Стоцького, проф. В. Дорошенка, проф. В. Кубійовича, д-ра М. Стахова, проф. Мих. Міщенка і д-ра В. Шандора. Увечері цього ж дня відбудеться святочний бенкет влаштовуваний Об'єднанням американсько - українських організацій міста Ню Йорку, наспілку з Науковим Т-вом ім. Шевченка, тостмайстром на якому буде ред. І. Кедрин. В неділю 10-го березня будуть відправлені на інтенцію Товариства Богослужби в церквах обох віровизнань й увечері відбудеться в залі Фешен Інституту при 225 Вест 24-ій стріт святочний концерт, головну доповідь на якому виголосить проф. Гр. Лужницький. В урочистостях і засіданнях візьме участь генеральний секретар Гол. Ради НТШ і голова европейського НТШ проф. Володимир Кубійович.

Відзначення 30-річчя першої інавґурації Ф. Д. Рузвелта

Вашингтон. — Преса пригадує, як то 4-го березня 1933 року відбулася перша інавґурація демократичного президента Френкліна Деляна Рузвелта, який діставав в спадку по республіканськім президенті Герберті Гуверові найбільшу в історії цієї країни економічну депресію. Рузвелт із родиною і членами свого кабінету пішов до епископальної церкви св. Івана біля Білого Дому. Його бувший директор школи о. д-р Ендікот Пібоди молився за нового президента і за успіх його програми, так званого Нового розділу. Стан в країні був жахливий: торгівля спаралізована, 15 мільйонів безробітних, мільйони голодних людей, настрашених, в чорній розпуці. Нововибраний президент мав більшість 7 мільйонів голосів, за нього голосували 452 електори, проти тільки 59. 500.000 осіб були свідками, як обидва президента їхали з Білого Дому до Капітолю, де на інавґурацію чекали 100,000 осіб. Ф. Д. Рузвелт, підтримуваний найстаршим сином Джеймсом виступив, щоб виголосити промову, що стала історичною. „Ця країна перетриває цю кризу, як пережила давніші лиха, вона оживе і житиме в добробуті". Нововибраний президент сказав, що найбільше треба дбати про те, щоб нічого не боятися, бо страх, — це „терор, який всіх і все паралізує". Перебравши владу Рузвелт видав важливі фінансові зарядження, якими розпочав боротьбу проти депресії, яка увінчалася успіхом, і спричинила те, що його вибирали на президента ще три рази (1936, 1940 і 1944 рр.).

Внесли законопроєкт про рівні платні для жінок

Вашингтон. — Конґресмен Флоренс П. Дваєр 6-го березня внесла законопроєкт про рівні платні для жінок із чоловіками, якщо жінки виконують ту саму працю, що чоловіки. Вона заявила в пресовому інтерв'ю, що цього року, або у виборчому 1964-му році, є добрі вигляди на те, що Конґрес ухвалить закон про рівні права для жінок. Але вона боїться, щоб члени Конґресу численними поправками не змінили так її законопроєкту, що з нього зможе залишитися тільки провідна думка проєктодавчині. Пані Дваєр внесла була подібний законопроєкт в 1957-му році, коли вона вперше була вибрана з 6-ої виборчої округи в Ню Джерзі. В Сенаті такий самий законопроєкт вніс сенатор республіканець із Ню Джерзі Кліффорд П. Кейс. Ці проєкти мають своїх прихильників в Палаті і в Сенаті. На думку пані Дваєр треба конче цього закону, бо є дискримінація при жіночих платнях, бо працедавці платять менше робітницям, хоч вони виконують подібну працю, що й чоловіки. Наприклад жінки касири в банку дістають тижнево на дол. 5 до дол. 31 менше, як чоловіки.

● Дружина японського наступника престолу княжна Мікіко сподівається на вересень цього року другої дитини. Вона породила сина 23 лютого 1960 року і той син є другим в черзі кандидатом на японський престіл. Наступник престолу Акігіто має 29 років.

● 89-літній Винстон Черчилл, користаючи з гарної погоди, вперше за довгий час виїхав в минулу неділю 3 березня — до підміського Ричмонд Парку

ЗДА й Німеччина переговорюють про військові справи

Бонн. — Спеціяльний делеґат З'єдинених Держав для переговорів з західньо - европейськими членами Атлянтійського пакту (НАТО) про створення в системі НАТО окремої атомової потуги, Лівінґстон Мерчант, прибув в минулу середу 6 березня ц. р. до Бонну і переговорював з західньо - німецьким міністром оборони Кай Уве фон Гасселем про участь Західньої Німеччини у тому проєкті. Конкретно річ іде про встановлення морської фльоти з 24-ох кораблів, узброєних далекосяжними атомовими ракетами „Поляріс". Кошт, що припадав би на Західню Німеччину, був би кругло один більйон дол. Західня Німеччина мала б контролю над кораблями, що їх своїм коштом поставила б, але контролю над атомовими ракетами мали б З'єдинені Держави, чи пак американський головний командант НАТО. Саме той теперішній головний командант, ген. Лаймен Лемніцер прибув одночасно з Мерчантом до Бонну і конферував з канцлером Аденауером та названим вгорі міністром фон Гасселем про збільшення західньо - німецької армії з 400.000 на 500.000 вояків. В обох цих справах — фльоти і наземного війська — Західня Німеччина у принципі погоджується, але зреалізування цих проєктів трудне з уваги на те, що західньо-німецький уряд визнав, що не можна переступати цифри 18.4 більйона нім. марок (кругло 4 і пів більйона дол.), яку становить теперішній військовий бюджет.

Погіршились взаємини між Британією і Францією

Париж. — Взаємини між Британією і Францією, напружені від 27 січня ц. р., коли-то Франція своїм „вето" не допустила Британії до Европейської Економічної Спільноти, поважно погіршились після того, як державна британська радіостанція передала інтерв'ю з колишнім кількакратним французьким прем'єром Жоржом Бідо, тепер лідером Французького підпілля, яке старається повалити режим де Голя. У тому інтерв'ю Бідо знову заповідав дальшу боротьбу проти режиму де Голя та недвозначно потвердив свій зв'язок з тими французькими революціонерами, які виконували і далі приготовляють атентати проти де Голя. Сам де Голь і інші члени французького уряду — за голосами преси — надзвичайно обурені що англійські чинники не тільки толерують перебування в Англії Бідо, але ще роблять рекляму змовникам проти режиму союзної Франції та проти життя президента Франції. Ніхто у Франції не повірив офіційній заяві Скотланд Ярду, ніби він „не знає" про місце перебування Жоржа Бідо.

У Західньому Берліні знищено бомбою домівку „Інтуриста"

Берлін. — Пізнім вечором у вівторок 5 березня ц. р. сильний вибух знищив домівку совєтського подорожнього бюра „Інтурист" в Західньому Берліні, всього за один бльок від центральної вулиці Курфюрстендамм. Вибух не приніс ніяких людських жертв, бо стався після закриття урядування, але цілком здемолював все уладження та вибив усі вікна в тому і сусідніх будинках. Західньоберлінська поліція ствердила, що зужито для того вибуху коло 10 фунтів високоексплозивного матеріялу, що його детонував імовірно годинниковий апарат. Всі три західні військові командантн в Західньому Берліні, як також речник західньо - берлінського сенату різко натаврували цей атентат, як акт терору, що не розв'язує політичні проблеми і може тільки ускладнити та погіршити ситуацію. Очевидно, що комуністи використають цей саботаж для своєї протизахідньої, зокрема протиберлінської пропаґанди. Спричинників того атентату покищо не виявлено.

Совєти плянують вислання першої жінки-астронавтки

Відень. — Комуно - мадярське радіо з Будапешту подало вістку, що большевики вишколюють також жінок до міжплянетних летів і що совєтські власті пильно приготовляють на цей рік нові й сенсаційні кроки в дослідах міжплянетних просторів", включно з виступом першої жінки-космонавтки". У Москві буцім-то говорять про те, що всі совєтські астронавти — Юрій Гаґарін, Герман Тітов, Адріян Ніколаєв і павло Попович — деякі з них, або може й усі вони — будуть вислані в цьому році з новими місіями в космічні простори. Мадярське радіо, покликуючись на джерела інформації з Москви, твердить що Совєти перевели багато більше подорожей довколя Землі, як про це публічно оприлюднено. Посередньо мав би потвердити це твердження совєтський військовий орган „Красная Звезда", де сказано що один ближче неназваний астронавт дістав титул „космонавта першої кляси" після того, як перевів три космічні подорожі. У совєтському летунстві введено офіційно титул „совєтський астронавт" — трьох кляс, в залежності від числа переведених подорожей.

Кубинські еміґранти повідомляють про партизантський рейд

Маямі. — З кол кубинських еміґрантів на Флориді, з групи так званої „Революційної цивільно - військової хунти" повідомляють, що в четвер минулого тижня протикастрівські революціонери перевели в 11-х пунктах Куби вивантаження зброї та вибухових матеріялів для оперуючих в тих околицях партизанів. Цю операцію перевели 30 революціонерів у трьох човнах, на узбережжі провінції Матанзасу і Камаґвей. Недалеко місцевости Буевітас — кажеться в тому повідомленні — революційна група зустрілась з якою сотнею кастрівських вояків і міліціонерів і прийшло між ними до справжньої битви. Кубинські еміґранти не подають остаточного висліду тієї сутички і цифри жертв. Сказано тільки, що революціонери були узброєні модерною зброєю, маючи на увазі найновіші автомати. — Справа Куби не сходить із сторінок найповажнішої американської преси. Журнал „Лайф" з 8 ц. м. стверджує, що Хрущов не послаблює, а збільшує зброєння на Кубі та що американські переговори в цій справі з большевиками скінчились повною невдачею. „Лайф" поручає гостріші засоби проти закордонної торгівлі з Кубою та ступневе відновлення бльокади, спершу торговельної, але згодом також мілітарної, щоб не допускати взагалі ніяких транспортів зброї і амуніції на Кубу.

КЕННЕДІ СТВЕРДЖУЄ, ЩО СССР НАДТО ПОМАЛУ ВІДКЛИКУЄ ВІЙСЬКА З КУБИ

Вашингтон. — Президент Джон Ф. Кеннеді заявив на своїй пресовій конференції в середу 6 березня, що він не є вдоволений темпом, в якому большевики відкликують свої війська з Куби. Водночас він признав, що американський Уряд не має докладних даних щодо числа і характеру совєтських військ на Кубі. На всі три запити журналістів — чи Уряд знає докладне число совєтських вояків, що їх відкликується з Куби, — чи він задоволений темпом тієї евакуації і чи Совєти пред'явили якийсь плян щодо перевірки цієї справи — Президент відповів коротким „ні". Однак він боронив водночас політику Уряду у відношенні до Куби. Президент признав, що в минулу осінь можна було мати інформації про совєтські ракети на Кубі на кілька днів раніше, ані ж їх здобуто, проте воно не має сутнього значення — сказав Президент — на тлі факту, що Совєти забрали геть свої ракети. Президент підкреслив, що „ми виразно з'ясували, що не стерпимо, щоб Куба мала стати офенсивною загрозою". Водночас Президент заявився проти бльокади Куби, звернувши увагу, що при бльокаді затоплюється корабель, який не хоче зупинитись, чи піддатись ревізії, а тоді друга сторона відповідає війною. „У теперішньому часі не думаємо, щоб війна в Карибському обширі була в нашому національному інтересі". Президент признав, що ЗДА роблять натиск на членські країни Атлянтійського пакту, щоб вони не торгували з Кубою, але найбільшу частину країн, які ведуть з Кубою торгівлю і постачають їй нафту й газоліну, становлять комуністичні країни. Вести проти них бльокаду, це означало б наразитись на війну, чого Президент тепер не хоче. У відповідь на запити журналістів щодо долі чотирьох американських летунів, які згинули під час невдачного висаду в Свинячій затоці у квітні 1961 року, то Президент заявив тільки, що ті летуни добровільно виконували свою службу й добровільно вирушили в той лет, який скінчився для них трагічно. „Вони служили своїй батьківщині" — ствердив президент Кеннеді. Але він підкреслив, що в деяких випадках державний інтерес вимагає, щоб не входити в детайлі і тому й тут відмовився від відповідей на уточнення умов служби та смерти чотирьох американських військовиків. Майже одночасно з тією пресовою конференцією Президента, шеф військової розвідки ген. Альва Р. Фіч заявив, що нема ніяких познак, щоб Совєти відкликали будь-які свої наземні війська з Куби, за винятком тих, які були призначені до обслугування ракет. Він признав, що на Кубі є кілька тисяч печер, що їх кубинці використовують на склади зброї, та, може, й цілих літаків. Біля тих печер стверджено метушливість вояків, що вказує на користання з них для військових цілей. Один кубинський втікач твердить, що большевики стараються обманути американців так, що вони вивозять з Куби вояків за дня та привозять їх туди назад ніччю. Державний секретар Дін Раск ствердив в минулу середу в радіо - інтерв'ю, що він не сумнівається у тому, що Куба стане вільною, але не знає, коли це станеться і в яких умовинах. Він звернув увагу, що вже коло 200.000 кубинців покинули Кубу, відмовившись жити під режимом Фіделя Кастра, і що сотні тисяч дальших кубинців хочуть зробити те саме.

Атомові переговори в Женеві насправді розбились

Женева. — Чотири і пів річні переговори про припинення ядрових детонацій, які переходили вже різні стадії та з початком цього року ніби подавали найбільші надії на склесння врешті договору, насправді розбилися. Формально говориться про це ще на 17-членній конференції для міжнародного роззброєння, бо Совєти відмовились від переговорювання про атомові детонації окремо, з ЗДА і Британією, як це було в попередніх роках. Але й на повній отій 17-членній конференції справу залишено „другорядному гарнітурові", бо однаково совєтський віцеміністер закордонних справ Василій Кузнецов, як головний американський представник Вільям Фостер від'їхали до своїх столиць. Заступник Фостера Чарльз Стелле даремне намагався спонукати свого совєтського партнера Семьона Царапкіна до дискусії на тему подробиць проєктованого договору. Так само вісім невтральних учасників тієї конференції не мали ніякого успіху з своєю компромісовою пропозицією, щоб число річних контрольних інспекцій в СССР визначити поміж трьома що їх хоче мати СССР, та сімома, що їх визначили ЗДА. Після тригодинного говорення в пусте, Семьон Царапкін ствердив журналістам, що не сталося „нічого", про що варта б сказати пресі. 11 квітня ця безплідна конференція має розійтись на Великодні ферії, найменше до 21 квітня. Після того Вільям Фостер ніби має вернутись з Вашинґтону з новим проєктом договору, але західня преса висловлює вже тепер здогад, що всі дальші переговори безнадійні, бо Москва очевидячки взагалі не хоче ніякого договору в цій справі.

У СВІТІ

● Совєтський уряд закупив в минулу суботу дві сторінки лондонського щоденника „Дейлі Мейл" і помістив там, як платне оголошення, цілу довжелезну останню промову Хрущова з погрозами проти Заходу та різними нахвалками. СССР заплатив за це найменше 10.000 дол.

● Індонезія рішила закупити в американській фабриці пасажирських літаків Дженерал Дайнамікс Корп. три джетові літаки типу „Корвейр 900", за ціну понад 20 мільйонів дол. платних твердою валютою. Ці літаки призначені до пасажирських летів, які охоплюють Філіппіни, Сіям, Гонґ Конґ і Японію.

● У Сиднеї в Австралії цілий поліційний апарат був заалярмований внаслідку анонімової телефонічної перестороги, що на королеву Єлисавету II, яка тепер находиться в Австралії, є плянований замах сірковим квасом. Поліція має тим більший клопіт з охоронюванням Єлисавети, що однаково вона, як її чоловік Филипп Единбурзький не прив'язують до поліційної охорони великої ваги. Єлисавета викликала захоплення багатотисячної публіки, відмовившись від парасолі під час офіційного привітання під голим небом — під час зливного дощу.

● Недалеко Бордо у Франції три французькі бомбардувальники типу Б-26, які летіли у військовій формації, зударились, при чому п'ять летунів згинули, а других п'ять віднесли поважні рани. Два літаки впали на ліс, спричинивши в ньому пожежу, а третій впав на поле, де експлодував і загорівся. Причиною катастрофи стало відхилення від курсу одного з літаків.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Фальшивий „Савл"

У зв'язку з недавнім звільненням первоієрарха Української Католицької Церкви митрополита - ісповідника Йосифа Сліпого із совєтської каторги, в якій він перебув 18 років, та приїздом цього українського Владики - мученика до Риму, появилося багато всіляких здогадів щодо обставин, причин і цілей його звільнення. Одним із найбільш імовірних здогадів є те, що совєтський диктатор Хрущов запланував наладнати „співіснування" з Ватиканом та Католицькою Церквою. Дальший розвиток подій радше потверджує цей здогад.

Майже вслід за митрополитом Сліпим приїхав до Риму Алексєй Аджубей, одружений з дочкою Хрущова, Радою, з якою подорожує він не від сьогодні, як своєрідний „амбасадор доброї волі" Хрущова. З нею приїхав він і до Риму. Аджубей є головним редактором урядових совєтських „Ізвєстій", що робить його неофіційним членом „колективного керівництва" в Кремлі. На пресовій конференції в Римі, влаштованій прокомуністичним товариством італійсько - совєтської дружби, Аджубей „привітав" звільнення митрополита Сліпого, якого він називав „кардиналом", пригадав гратуляційну телеграму Хрущова до Папи Івана XXIII з нагоди його 81-их уродин в листопаді минулого року, говорив про Ватикан, як державу, про його вплив на багато країн та про його заслуги в намаганнях мирно полагоджувати міжнародні конфлікти, маючи зокрема на увазі міжнародну кризу, зв'язану з Кубою. Тепер знову наспіла вістка, що совєтський диктатор прихильно висловився про рішення швайцарсько-італійської фундації Бальзана, щоб першу в історії тієї молодої фундації мирову нагороду признати Папі Іванові XXIII.

Розвиток подій продовжується. На першій згаданій пресовій конференції в Римі Аджубей дав вимиваючу відповідь на запит, чи не думає він старатися про авдієнцію у Папи. В італійській пресі появилися вістки, що Аджубей таки старається про таку авдієнцію, але ці повідомлення офіціяльно заперечено 5-го березня з „ватиканських джерел". Проте, газети ще не вспіли тієї вістки використати, як уже наспіло друге повідомлення, з якого виходить, що в четвер 7-го березня Папа Іван XXIII прийняв Аджубея на приватній авдієнції.

Майже рівночасно з цією новою облудою кремлівського „співіснування", тепер уже у відношенні до Ватикану, в совєтській пресі поведено нову і за останні роки чи не найбільш нагальну й брутальну кампанію проти релігії і Церкви. Для цього вистачить познайомитись із статтею якихось Лобовика і Пастухова на тему „атеїстичного виховання" в останньому, січневому числі „Комуніста", в якій атеїзм називається „абеткою комуністичного виховання", а боротьбу з Церквою — „передумовою „побудови комуністичного суспільства"; бо так казав Ленін і так каже Хрущов. Але з тієї статті можна збагнути й причину рівночасних співіснувальної у відношенні до Церкви акції Кремлю на міжнародному терені і нового нищівного походу проти Церкви та релігії внутрі комуністичної імперії: „Серед залишків ідеології, чужої для справи трудящих, чи не те поширення мають релігійні погляди. Ці погляди дуже живучі і цупкі", — сказано в цитованому журналі.

Іншими словами, Кремль переконався, що не може знищити Церкви і релігії в одвертій боротьбі, отже пробує ввести в цю боротьбу ще й підступне „співіснування". На щастя, світ здає собі з цього справу, як це може посвідчити, для прикладу, редакційний коментар у вашингтонському „Івнінг Стар" з 4-го березня, в якому сказано, що від такого архибезбожника, як Нікіта Хрущов, найменше можна було б очікувати повторення біблійної історії із Савлом в дорозі до Дамаску.

Хронічна криза ОН

Трудно сказати, коли почалася криза Об'єднаних Націй, бо насправді вони вже прийшли на світ 26-го червня 1945-го року з тим первородним гріхом, який засуджував їх на параліч. Цим гріхом було членство Совєтського Союзу з постійним місцем у Раді Безпеки, де він дістав право „вета". Від того часу впродовж 17-ох років, до 22-го червня 1962-го року, СССР зголосив 100 „вето", при чому — як ствердив Адлей Стівенсон — СССР зловживає цим своїм правом, щоб перешкоджати Об'єднаним Націям діяти за своїм чартером. Існування СССР в ОН — це найперше джерело хронічної кризи.

Другим найповажнішим джерелом стало щораз зростаюче число членів. З 46 держав, які першими підписали чартер ОН, до кінця минулого року ОН розрослись до 110 членів. Кругло половину цього членства становлять азійсько - африканські країни, у своїй більшості цілком не приготовані до вирішування важливих міжнародних проблем. Як стверджує Аллен Друрі в першорядній аналітичній статті у „Рідерс Дайджесті" за березень цього року під вимовним заголовком „Чи Об'єднані Нації можуть втриматися?" — більшість азійсько-африканських країн не мають найменшого зрозуміння для суті принципів міжнародного права, встановлених чартером ОН. Керуючись виключно егоїстичними інтересами, вони використовують свою кількісну перевагу для порушування чартеру там, де їм це вигідно, і стосують подвійну міру. Наприклад, Індія, таврюючи насильні методи інших, сама збройною рукою зайняла португальську посілість Ґоа. Азійсько - африканський бльок, виступаючи проти расової політики в Південно - Африканському Союзі, прийняв резолюцію, яка вимагає, щоб Рада Безпеки виключила ту країну з організації Об'єднаних Націй, однак кожний з членів того бльоку найрішучіше протестував би, якби ОН спробували критикувати його внутрішні відносини. Незнання світових справ в азійсько - африканських країнах ОН видно яскраво й з того, що, вважаючи за свою найпершу місію в ОН поборювати колоніялізм, вони мають перед очима тільки колоніялізм 19-го сторіччя і не розуміють неоколоніялізму — совєтського!

Врешті, третя найбільша причина гострої кризи ОН — це їх фінансова скрута, спричинена впертою відмовою всіх комуністичних, а також і деяких західніх країн, як ось Франція, виконувати фінансові зобов'язання супроти ОН. Ці країни знехтували навіть минулорічне рішення Міжнародного Трибуналу в Гаазі, за яким вони повинні платити не тільки свої нормальні членські внески, але й належну частину на так звані спеціяльні місії ОН, наприклад, на Середньому Сході і в Конго. Внаслідку, дефіцит ОН виріс до $135 000 000, а тим часом навіть половина держав - членів не виявила готовости купити бодай трохи бондів ОН, випущених минулого року на суму — $200 000 000. Названий американський фахівець все зло вбачає в тому, що члени ОН переконані, що „все одно Америка не допустить до ліквідації Об'єднаних Націй і заплатить їх борги".

Остаточно, Об'єднані Нації не тільки не всилі конструктивно розв'язати такі проблеми, як міжнародне роззброєння, об'єднання Німеччини, Кореї і В'єтнаму чи експортування комуністичної революції Кубою, але навіть не заторкують більшости таких справ. Ясно, що престиж ОН не може бути високий. У вільному світі, зокрема в Америці, появляється щораз більше критиків Об'єднаних Націй і критиків тієї політики американського Уряду, яка підтримує щораз сумнівнішу тезу, що Об'єднані Нації потрібні задля збереження миру. Якщо навіть ОН допоміжні в справі миру, то в усякому разі не миру із справедливістю і не миру у волі.

М. Килимник

ТВЕРДИЙ УРЯД З М'ЯКОЮ ПОЛІТИКОЮ

Від якогось часу в Бразилії вже діє уряд на засадах так званого „президенціялізму", а не „парляментаризму", що був встановлений після несподіваного уступлення із становища президента республіки Жаніо Квадроса. Отже, тепер знову на чолі уряду стоїть президент, а не прем'єр - міністер. Діє вже і новообраний парлямент, за своїм складом прихильніший до сучасного президента — Жвон Ґуларта, ніж попередній.

У виборчій кампанії і перед плебісцитом у справі запровадження „президенціялізму" партія ПТБ — Робітнича партія, до якої належить Жвон Ґуларт, обіцяла провадити тверду й енергійну політику. На підтвердження цього оголошено повідомлення про „трирічний плян" для нового уряду, опрацьований міністром з партії ПТБ Сельсо Фрустадо, що передбачає провести в країні важливі реформи. Але обіцяти й пропаґувати — одна справа, а виконувати — зовсім інша!

Найбільш пекучим і болючим є питання фінансово - економічні. У Бразилії протягом років безупинно зростає дорожнеча і спадає вартість грошей. Ці руїнницькі для державного життя і народного побуту процеси не повелося досі не тільки зупинити, а навіть дещо злагіднити жадному з дотеперішніх президентів після маршала Дутри, а саме: Жетуліо Варгасу, Кафе Фільо, Жуселіно Кубічекові. Вони, власне, як слід до них і не бралися, звертаючи увагу на інші справи. Наприклад, Жуселіно Кубічек, незважаючи на неймовірно тяжкий стан країни, заходився будувати і в основному побудував у диких хащах нову столицю, місто Бразилію, на що витрачено величезні капітали. Лиш передостанній президент, Жаніо Квадрос, розпочав був працю в цьому напрямкові, але в критичній хвилині „зник" з найвищого посту в республіці, теж нічого не вдіявши.

В теперішньому урядовому „трирічному пляні", що його автором є Сельса Фрустадо, фінансово - економічному оздоровленню Бразилії — згідно з пресовими вістками, бо повного тексту того пляну ще не оприлюднено — приділено найбільшу увагу. Уряд заповідав, що з перших же днів своєї праці рішуче візьметься за цю справу, зробивши особливий наголос на реформах: адміністративній, сільськогосподарській, банковій, податковій, домагатиметься розвитку малих підприємств, „заморозить" ціни на продукти і на речі хатнього вжитку тощо. Не раз підкреслювалося, що це все має бути зроблене зусиллями самих бразилійців, не розраховуючи особливо на закордонну допомогу. Отже, сподівалися навіть доволі гострих урядових заходів у фінансово-економічному житті країни та в усіх пов'язаних з ним ділянках.

Минуло трохи часу, твердий уряд відразу став перед фактом величезного дефіциту за минулий рік — 800 більйонів круйзерів. Двічі вже страйкували банківські службовці, включно із службовцями державного бразилійського банку, вимагаючи підвищення платні та зменшення на дві години часу праці в кожному тижні. Уряд мусів піти на поступки. Слідом за тим піднесли голос університетські професори, також вимагаючи підвищення платні. І знову уряд поступився. У тривалий конфлікт зайшов уряд з військовими силами країни, які вимагають піднести їм платню на 70%. Уряд давав спочатку 40%, потім 50%, а останніми днями — 60%. Військовики на це не погоджуються.

Не встиг міністер фінансів, Сантіяго Дантас, проголосити конечну потребу зменшити кількість державної адміністрації, як його відвідали кілька губернаторів естад, в тому числі й Парани, прохаючи... збільшити число державних урядовців.

Фактична відсутність урядової контролі цін знову дала себе відчути: хліб подорожчав на 50%, газоліна — на 60%, рибні консерви — на 15%, городина й садовина — на 15%. Отже, недавно впроваджена мінімальна заробітна платня („саляріо мінімо") вже звелася нінащо, а це ж тільки початок року!

Цими днями міністер фінансів Сантіяго Дантас виступив з промовою перед промисловими і сільсько - господарськими продуцентами найважливішого естада в Бразилії, яким є Сан Павльо. Вся його промова була суцільним умовлянням та проханням. На всілякі способи він доводив продуцентам конечну потребу спинити зростання дорожнечі, просив їх не підвищувати цін, бо, мовляв, країна вже більше витримати такого підвищення не може. Сантіяго закінчив свій виступ словами, що коли знецінення бразилійської валюти не припиниться, то на кінець поточного року Бразилію чекає економічна катастрофа і руїна. Обов'язкових урядових заходів міністер не проголосив ніяких.

У бразилійській пресі повно вісток про неймовірну роздутість державного апарату. Говориться, що ніби половину всього дорослого населення країни становлять державні урядовці. Адміністрація поїдає просто казкові кошти. В цій ділянці Сантіяго теж обмежується лише проханнями — не збільшувати далі урядовий апарат.

Ми вже писали про скрутний фінансово - економічний стан Бразилії. Тепер робимо те саме у зв'язку з початком діяльности нового, твердого уряду Жвон Ґуларта. Уряд твердий, але його дії дуже м'які, і зовсім не схоже на те, щоб йому повелося поліпшити становище. Маємо враження, що й сам уряд почуває себе не зовсім певно в обличчі постійно зростаючої фінансово - економічної кризи. Так, після всіх голосних обіцянок дати раду „власними силами", тобто „без втручання чужоземного капіталу", тепер міністер фінансів Сантіяго Дантас вибирається до Вашингтону по... американські кредити.

Припинити кризовий стан в Бразилії, звичайно, можна, але на це потрібно багато років, а ще куди більше зусиль і ґрунтовних перетворень у численних ділянках державного життя, насамперед в адміністративній та господарській. Бразилія ще не так скоро може стати самовистачальною країною, хоч належні умови до того вона має. Але й умови треба вміти використовувати. Тому реальність „трирічного пляну" Сельса Фрустада викликає поважні сумніви.

ГОРБАТОГО — МОГИЛА СПРАВИТЬ...

22-го лютого Західня Німеччина згадувала в пошані жертви гітлерівського терору, яких судили в Мюнхені 20 років тому за ширення летючок, ворожих диктаторському режимові і „фюрерові" — Гітлерові.

Була це нелеґальна група студентів-ідеалістів Мюнхенського університету, на чолі з професором філософії Губером. Вона прийняла була тоді романтичну назву „Біла Рожа" і не збиралася підіймати повстання проти диктатури, бо замалі були її сили, щоб мріяти про це. Але студенти хотіли словом боротися з демагогією нацистів, що в січні - лютому 1943-го року, після втрати 6-ої армії під Сталінградом, твердили, мовляв, Німеччина виграє війну.

В Німеччині багато людей бачили, що війна програна, і вважали, що продовження війни принесе зайві людські втрати та господарську руїну. Про це відважно заявили члени нелеґальної групи „Біла Рожа" в Мюнхені. Їх покарано смертю: кат постинав їм голови сокирою. Їх імена: Ганс Шолль, Софія Шолль, Христоф Пробст, Александер Шморелль, Віллі Граф і професор Курт Губер. В останній летючці члени таємної організації „Біла Рожа" писали:

„Наш народ стоїть перед виступом проти поневолення Европи націонал - соціялізмом, перед новим, сповненим вірою наступом свободи й чести".

Злочинна кліка тиранів вела безнадійну війну ще два роки і поклала в могили ще мільйони людей. Члени групи „Біла Рожа" пожертвували своє життя, щоб сказати правду своєму народові про положення Німеччини, в яке її запхала шайка пройдисвітів - демагогів.

Але ще живуть у Німеччині такі особи, що згадують, як „колись ми панували". З трагедії другої світової війни вони нічого не навчилися і нічого не забули. Ось одна ілюстрація:

В малому місті Північної Німеччини, у Ґеестгахті, є гімназія. У німецьких середніх школах існує звичай запрошувати визначних діячів політики, науки, професійного руху, щоб вони висловили свої погляди на різні життьові проблеми. Це корисне особливо для навчання історії. Одному вчителеві в Ґеестгахті прийшла до голови думка — запросити до школи адмірала Деніца, останнього прем'єра уряду „Третьої Імперії", який у травні 1945-го року заявив капітуляцію Німеччини. Деніц — член Гітлерівської партії і його засуджено в Нюрнберґу на 10 років, як частинно відповідального за політику Гітлера. Тепер спокійно доживає він віку, маючи добру пенсію.

Деніц, запрошений промовляти до учнів старших кляс про катастрофу „Третього Райху", показав, що він не покаявся і не змінив своєї давньої віри в Гітлера. Він навіть втечу Гітлера — через самогубство — від відповідальности за свої злочини назвав „геройською смертю фюрера". Деніц твердив, що солдат при всіх обставинах мусить безумовно виконувати накази своїх командирів. Це твердження йде всупереч правилу, якого вчать тепер у німецькій армії: солдат має право відмовитися виконувати злочинні накази.

Виступ Деніца перед учнями гімназії викликав обурення в німецькій пресі. Ця його промова знайшла відгук також в англійському парляменті: посол Варбара Кастл, поставила питання урядові, чому в німецькій школі дозволяють колишньому нацистові хвалити „фюрера" і творити настрої проти Британії.

Супроти учительської ради гімназії почалося слідство в справі виступу Деніца. Директор школи д-р Рюзен, людина далека від політики, зайнятий філософічними проблемами, глибоко відчув помилку, допущену в його школі. Він написав прощальний лист до своєї жінки і — зник без сліду. Припускають, що він утопився в Ельбі.

Урочисті зібрання, присвячені вшануванню пам'яті членів групи „Білої Рожі", відбулися в цілій Німеччині. Але до жертв нацизму треба додати ще одну. Богу духа винну особу: д-ра Рюзена. Не уявляв собі директор школи, що через 20 років після другої світової війни знайдеться „відважний", що виступить прилюдно в обороні Гітлера, його політики й злочинів. Від адмірала д-р Рюзен, очевидно, сподівався більшої тактовности, коли дозволив запросити його до своєї гімназії.

П. А.

Юрій Таркович

КАРА СМЕРТИ В СССР

Не зважаючи на так звану лібералізацію совєтського режиму, про яку часто тепер пишеться, леґальне застосування кари смерти в СССР широко практикується. На основі попередніх законів про кару смерти і останніх, уже хрущовських законів з 1961- і 1962-го років застосовується кару смерти за такі проступки: державна зрада, шпигунство, терористичні дії, убивство, бандитизм, привласнення державного чи суспільного майна, фальшування грошей і цінних паперів, спекуляція валютою, золотими монетами, напад на адміністрацію чи спротив адміністрації, убивство або спроба вбивства членів міліції, хабарництво, зґвалтування.

Беручи під увагу гнучкість совєтської судової системи, під такі пункти, як спротив адміністрації, державна зрада або шпигунство, слідчий може підтягнути кожного совєтського громадянина. Зокрема виступ в тій чи іншій формі проти комуністичної партії може бути потрактований, як державна зрада, бо партія „репрезентує волю народу". До „спротиву адміністрації" може бути підтягнений, наприклад, протест громадянина проти підвищення цін на м'ясо, масло чи інші продукти, протест проти насильного викидування з помешкання, обурення проти того, що не можна дістати білет на поїзд чи літак, переповнені упривілейованими пасажирами. Одним словом, немає жадного переступу, за який совєтський суд не міг би засудити на найвищу кару, і то зовсім леґально.

За часів Сталіна убивали людей більше, як тепер, але робилось це в льохах ГПУ-НКВД або в концентраційних таборах без суду чи навіть переслуху. Тепер робиться це леґально, на основі законів, що їх партія, та сама партія, що й за Сталіна, видає, міняє та інтерпретує. За Сталіна рідко писалося про присуди смерти, але всі знали, що убивства були на денному порядку. За Хрущова про присуди кари смерти часто пишеться. Можна сумніватися, чи совєтським громадянам стає від цього легше, що вони з преси довідуються про розстріли. При цьому треба сказати, що совєтська преса повідомляє про присуди кари смерти звичайно у випадку розтрати, спекуляції, хабарництва тощо. Це для того, щоб господарські невдачі звалювати на поодиноких людей, а не на систему, яка є головним винуватцем економічного розгардіяшу, хронічної нестачі харчів, низької якости продуктів.

У жадній країні, крім СССР, немає в законодавстві так багато законів, які карають смертю. Але також ніде у світі хабарництво не поширене так, як в СССР. Якщо маєте гроші або знайомство (відома буква „З"), то можете підкупити кожного, „взятку" візьме кожен, від найнижчого службовця до найвищого партійного бюрократа. За допомогою підкупу можна вступити до університету, дістати посаду, квартиру, без черги купити авто, на яке звичайно треба чекати 2 - 3 роки. Та найстрашнішим є факт, що хабарі беруть навіть совєтські судді та прокуратори і про це іноді згадують самі совєтські газети. Отже, кару смерти можна одержати й за найменший переступ, але за допомогою хабаря можна підкупити суддю чи прокуратора і не бути переслідуваним за найтяжчу навіть провину.

Указом Президії Верховного Совєту з 1-го липня 1961-го року визначається кару смерти також за хабарництво. На основі цього закону судять і за посередництво в хабарництві. За звичайне посередництво в хабарництві засуджують на 2 - 8 років тюрми, за посередництво в хабарництві, зв'язане з надужиттям службового становища, — від 7 до 15 років тюрми, з конфіскацією майна і засланням по відбутті кари. Можна собі уявити, наскільки поширився моральний розклад совєтської партійної та адміністративної бюрократії.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 25-мільйонового майна організації!

Федір Дудко

ГЛУМ

ОПОВІДАННЯ

(9)

Сиротюк непомітно нахилився до Паляничиного вуха і тихо шепнув:

— Перекажи хлопцям, щоб напоготові були.

Потім сперся плечима об стінку і почав удавати, що дрімає.

Стрільці тихо перешепталися, і Сиротюк почув на собі гострий, впертий, засвічений таємною надією і хвилюванням погляд шістнадцяти стрілецьких очей.

В покої було тихо і тоскно. Усі сиділи мовчки.

Нараз за дверима почувся рух, шкряботіння підошов, і в кімнату увійшли Єгоров, Тімошка і четверо містечкових міліціонерів з рушницями в руках.

— Митька і Прохоров, і ти, Тімошка, забірайтєсь до караулу, а ви зоставайтєсь тут при арештованих! — розпорядився Єгоров.

Митька і Прохоров встали, взяли рушниці з кутка, матюкнулися і вийшли слідом за Єгоровим.

Якусь хвилину Сиротюк сидів і уважно оглядав міліціонерів. Були це звичайні містечкові парубки, колишні, очевидячки, військові, що видно було по їхніх рухах, але, не зважаючи на рушниці і військові паси, якими були обвішані поверх теплих „спинджаків" і курток, ніякого войовничого вигляду не мали. От, такі собі хлопці, тай годі! Один із них, очевидячки, старший, був високий чорнявий молодий чоловік з чваливим виглядом. Інші були також молоді парубки скромної зовнішности і ще скромнішого поводження.

Коли за дверима стихло, Сиротюк підвівся на ноги і заходив по покою.

Старший, високий міліціонер приставив рушницю до шафи, сів, уважно оглянув полонених і добродушно звернувся до Сиротюка:

— Петлюрці? Што?

Сиротюк зупинився напроти нього.

— Ми — січові стрільці.

— Галичани, значитьця?

— Так єст, галичани! — відповів Сиротюк з явним галицьким акцентом.

— Свій, значить, народ... Попалися? — і в тоні його голосу почулася Сиротюкові нотка доброзичливости і співчуття.

— Як сказати? — відповів Сиротюк. — Не то, щоб попалися, а... Хотіли, бачите, на цей бік, до комуни пристати, а вони не розібралися, як і що, та й той, як бачите... Ну, та нічого, розберуть...

— Та-ак! — протягнув старший. — Ошибка, значитьця, вийшла.

— А не інакше, як ошибка.

— Ну, що ж, — заспокоїв його старший. — Буває.

І заторохкотів пальцями по столу.

Сиротюк знову заходив по покою. Але раптом зупинився перед старшим і поспитав:

— Скажіть, ви місцеві?

— Ну? — насторожився старший.

— Чи не можна б було десь тут у вас дістати папірос? Купити, значить... Я грошей дам... А може б і того...

— Чого? — спитав старший, не рухаючись.

— Може б... — і Сиротюк почав говорити стишеним голосом — і самогонки доброї дістали б... Сумно так, знаєте, сидіти... Я гроші маю...

— Хм... — відкинувся на спинку стільця старший і озирнувся на своїх товаришів. — Воно то,конєшно б, можна було, але... І потім дорого коштуватиме — ніч, знаєте...

— Ну, та як дорого? Не мільйони ж? От вам чотири тисячі гривень, вистарчить?

І Сиротюк швидко вийняв із кишені гроші і протягнув їх старшому. Той нерішуче узяв, подивився на гроші і здивовано спитав:

— Як? На всі?

— Ну, а то що ж... Пити, то пити... Але й закуски також... І щоб папірос, конче папірос...

Старший глянув на стрункого парубка, що стояв коло шафи з рушницею в руках.

— Що, Дмитре, може б той... Скочив би до Янкеля, га? А скільки самогонки? — звернувся він уштиво до Сиротюка.

— Ну, скільки ж? На всіх щоб вистарчило... Скільки тут нас? Раз, два, три, чотири... — почав він рахувати. — На тринадцять чоловіка... Але просив би доброї, а не тої, знаєте, свинської...

— Е-е, самогон тут у нас перший сорт, щоб ви знали. З цукру переганяємо... — гордо похвалився старший. — Візьмеш, Дмитре, три ока чистої самогонки, хліба там, сала, огірків, ну — чого ще... Сам там бачитимеш... І папірос, слиш!.. Біжи...

Дмитро поставив рушницю в кут і взяв гроші.

— У Янкеля? — нерішуче спитав він. — А чи дасть же, бісова душа?

— Скажеш, що я послав, дасть... Ну, раз-два, по-молодецьки!.. Одною ногою!.. Та решту принесеш! — крикнув старший вже йому вслід. Потім подивився на Сиротюка і запросив: — А коли закурити жілатєльно, то прошу покудова мого спробувати... Добрий тютюнець, нема що казати... Хоч і самокриш, а ніякий тобі хвабричний не зрівняється... Крутіть!

І він простягнув Сиротюкові бляшане пуделечко з тютюном.

Сиротюк сів і почав крутити цигарку.

— А ви хто будете? Старшина? — спитав старший, дивлячись на Сиротюка.

— Ні, я підстаршина... Як то по-вашому, по-тутейшому?...

— Понімаю. Це ніби, приміром, як кадась в полку у нас, хвітьхвебіль, значитьця. Я, бачте, сам у Петлюри служив, коли гетьмана валили, то понімаю...

— О! — зрадів Сиротюк. — А в якому полку були?

— Перше, за Центральної Ради, я — і от Максим, — він показав головою на білявого міліціонера, — ми в полуботківцях були, а потім, коли проти гетьмана зачалось, я до другого запорозького приділився... Да тільки той...

— Ви в другому запорозькому були? — жваво спитав Сиротюк. — Онуфрієнка, значить, знаєте?

— О, ще б пак не знав! Добрий чолов'яга був... Та тільки, чутка була, загинув, бідачисько...

— Хто? Онуфрієнко?.. Та я ще позавчора з ним бачився, говорив, як оце зараз з вами... Також переходити до комуни хотів...

— О?

— Біг-ме. Та тільки десь запізнився. Ну, та він все одно перейде...

— Та-ак... — протягнув старший і на мить задумався. — Воно то у большаків, як то говоритьця, кактось ніби більш підходяще, як у Петлюри... То — нема що... За народ вони, значитьця, більше і усього прочойє... Тільки що, знаєте, трохи той... Я, приміром, так розумію, що не слід би було авреїв у комісари призначати... Аврей — він тоже, конєшно, чоловік, жить хоче... Я не проти авреїв, ні... Але кактось, знаєте, для нашого брата воно зовсьом, як то говоритьця, неподходяща стаття... Політика, звиніть, аврея не зносить...

Поклін Твин Ситі Крутянським Героям в 45-річчя бою

Відрадне явище, що на нашому терені ц. р. святкування 45-річчя геройського бою під Крутами — відбулося спільними силами Союзу Українських Ветеранів, СУМА і МУН — в неділю, 17-го лютого в залі св. Контантина, виповненій всіма українцями, без різниці віровизнання й приналежностей до будь-яких наших національних організацій. Поширити рямки Ветеранської Організації, притягаючи до співпраці нашу молодь, — це думка дуже радісна й успішна на майбутнє, бо ж, скільки років життя осталося ще старим ветеранам Українських Армій, й невже ж по їхній смерті мають пропасти десятки „років боротьби зі зброєю в руках, і національно - громадської праці учасників її?! Всі здобутки, вдачі й невдачі — учасники визвольних змагань 1917 - 22 рр. мусять передати молодим, що йдуть за нами! Також ніяк погодитися з таким відосібненим з твердженням, що ця боротьба закінчилася в 1922 роках, коли після них молодші за нас — провадили, як вміли й як зовнішні умовини дозволяли, — продовження боротьби за Волю України!

Свято розпочалося Американським Гимном, що його відіграла на піяніні п. Зоя Мельниченко. Відкрив його майор Олександер Генсуровський, що й керував успішно цілою гарною програмою, бо на сцені побачили ми ряд молодих виконавців. Молодий лікар д-р Анатолій Лисий виголосив змістовний реферат. Вірш „Крутянцям" деклямувала з патосом молоденька Сумівка Оксана Муха. Студентка Лідія Курилко відспівала милозвучно сольо „Місяцю ясний" з опери „Запорожець за Дунаєм", при акомпаніяменті Уляни Тисовської. Раділо серце ветерана, побачивши на сцені представників вже в ЗДА вирослої нашої молоді, при деклямації вірша „Крути", у виконанні Г. Миронюка, М. Кушнір й Юрка Каркоця. Це були хвилі радісної задуми, що по нас йдуть молоді! Коли б таких побільше, в програмі наступник імпрез! — На чотири руки на піяніні відіграли молоденькі Оля Остапчук й Оля Михалевич „Марш Героїв" Шуберта — захоплююче. Першу частину програми молодих закінчила наша відома молоденька деклематорка Ірма Корсунська „Крути", вірш М. Вереса, — гарно.

В другій частині програми, виступив оперовий артист київських театрів — проф. Олександер Мартиненко, що проспівав з глибоким переживанням, — дві пісні - соля: „Ой, поля, ви, поля" муз. Я. Степового, та „Ой, Дніпре мій, Дніпре..." муз. Миколи Лисенка. При фортепіяні акомпаніювала п. Зоя Мельниченко, дочка нашого любого співака. Це родина мистців співу і музики, бо й мама бере участь у виступах. Заля греміла гучними оплесками за цей мистецький виступ. — На закінчення програми — подбала арт. - режисер О. Карп'як - Бенцаль про приготування і виконання інсценізації „Легенда про Крути". Дієві особи: п. О. Карп'як — мати, М. Муха — син, п-і О. Луцик — баба, О. Крамарчук — заповідачка. Зміст і виконання інсценізації — зворушливі для гостей, коли бачиш неначе вчора пережиту трагедію геройського бою під Крутами і смерть юнаків. Але мати свідома своєї жертви для України, хоч важко переживає втрату сина, то однак горда, що дала такого. Покривавлена сорочка дісталася до рук матері, як єдина пам'ятка по ньому... Але, коли син з'являється матері і жадає цієї геройської сорочки, як свідоцтво перед Богом за виконання свого національного обов'язку, — мати віддає й цю останню данину крови. — Гра — прекрасна, зміст глибокий, імпонуючий.

Співом національного гимну закінчено це успішне спільне свято. — Мистецьке оформлення сцени зробив мистець Олекса Булавицький. За його ж вказівками студенти Іван Іваскевич і Ярослав Підгайний виконали стіни кімнати й інші приготування. — СУМА проводив Теодор Воляник, а МУН д-р Петро Остапчук.

Ветеран УНР

Відгуки на виставку Михайла Мороза

5-та індивідуальна виставка образів Михайла Мороза, яка відбулась в другій половині січня в галерії Панораса в Ню Йорку, звернула, як завжди, на себе увагу передусім фахової преси. І так, у найбільшому мистецькому журналі „Арт Ньюз" за січень знаходимо у відділі рецензій таку замітку:

„Михайло Мороз (Панорас, 14—26 січня) сполучає мирний образ гір і потоку, — мирний тільки у своєму зовнішньому вигляді, з морем зикзакуватих мазків, які борються і зударяються один з одним і з широким хвилюючим кольором. Образи могли б мати дужий розмах, але покищо вони, мабуть, є ще в полоні формули про ідилічні річки із пстругами. — Н. Е".

На кольорит звертає теж в першій мірі увагу Марґарет Лючарс у „Мангеттен Іст" з 17-го січня в рецензії „Мороз у Панораса":

„Ґалерія Панораса показує п'яту з черги одноособову виставу образів Михайла Мороза. Мороз передає свої барвисті сцени з крайової природи з розмахом та грубістю фарби. Його розуміння кольорів є досить небуденне, а коли він сполучає його з контрастовими прикметами у „Блакитних рефлексах" чи в „Осінніх горах", то результати надзвичайно цікаві. „Блакитні гори" дають гарне враження раптового спаду і схилу".

У французькому часописі в Ню Йорку „Франс Амерік" з 27-го січня в „Огляді ґалерій" Авеля де Найт появилась ширша рецензія „Михайло Мороз у Панораса":

„Михайло Мороз приготовив твори на цю свою виставку з привичною йому вервою. Образова поверхня є для нього не так чистою площею, як радше плятформою, на якій артист „різьбить" свої образи майже в неявних рельєфах, використовуючи свої широкі мазки для кращого вирізування свіжого матеріялу. Ця, подекуди агресивна, техніка викликує ефекти, які наче збентежують, а яскраві живі кольори ще більш це враження ускладнюють. Але тут і там, особливо в „Літніх квітах" і в „Блакитних рефлексах" око, споглянувши здалеку на образ, може добути з хаосу виразне і миле враження повної гармонії".

З-посеред інших голосів варта згадати, що нюйоркський орган російських монархістів „Россія" з 23-го січня приніс велику статтю п. н. „Чудова (замєчатєльна) виставка", автор якої, С. Н. Боголюбов не знаходить слів найвищого захоплення для Михайла Мороза, як мистця. Автор пригадує виставку Михайла Мороза в Німеччині та стверджує, що „вже тоді відчувалось широкий розмах творчої кисти великого мистця". Пишучи ж про теперішнього Мороза, автор запевняє, що це „артист з Божої ласки". Всі майже без винятку полотна Мороза — це чиста розкіш. І він заражає. Захоплення в очах глядачів . . ." Автор довше зупиняється над любов'ю Мороза до природи та його майстерним умінням передавати всі її нюанси. „У мистця вичувається добру школу і свою, цілком своєрідну та характеристичну, манеру малювання. В кожному мазку вичувається величезну насиченість любови до природи. Природа, говорить Мороз, це підстава насолоди мистецтвом. Успіх в мистецтві осягається талантом і постійною впертою працею, і в цій праці мистця не повинна бути тільки терпелива механіка, обмежена окремими законами і правилами, а живий порив, екстаза. Зустріч двох споріднених стихій, скерованих одна до другої, як порив дитяти до своєї коханої мами. Малярство — це скерованість до природи, це зустріч з природою, бажання схопити й передати частинку побаченого, сприйнятого і пережитого всією душею. Це та екстаза, яку ми чуємо і відчуваємо в музиці . . .". Але Боголюбов захоплюється і особою Мороза, як людиною та пригадує, що Мороз також неабиякий співак . . . Однак С. Н. Боголюбов, при всій своїй симпатії і пошані до Михайла Мороза та захопленні його мистецьким хистом, таки не переміг себе, щоб назвати бодай раз Мороза — українським малярем, дармащо він прегарно про це знає. Він пише про „зворушливу любов (Мороза) до рідних далечінь", про соняшні проміння на образах Мороза „такі характеристичні для батьківщини М. Мороза", про „рідну пісню", що її співає Мороз. А що з Мороза таки не може зробити „русского", то щоб не скалітичитися словом „український" — волів взагалі ту таємничу Морозову національність промовчати . . .

Н. Н.

Корисна зустріч

Український Клюб ім. Е. Коновальця в Шикаґо, якого головою є інж. С. Куропась, заступник головного предсідника УНС, а керівником знаний союзівець п. Т. Носієвич, набуває щораз більшої популярности, завдяки гарному і приваблівому приміщенню, і тому, що тут відбуваються важливі зустрічі, як наприклад недавня зустріч з п. мгр. Дарією Ребет, зустріч з польськими представниками, а останньо 19 лютого приватна зустріч з головою УНР інж. Бойдуником, з нагоди його одноденного побуту в переїзді до Канади.

Присутніх гостей, приятелів, симпатиків і знайомих інж. Бойдуника, привітав інж. С. Куропась, відомий знаменитий конференсієр, аранжер і тостмайстер, який у жартівливому тоні впровадив присутніх у приємний товариський настрій і викликав цікаву і корисну гутірку.

Інж. С. Куропась пригадав, як то українська громада в Шикаґо вітала в себе гостей з України, п. генерала Капустянського, Е. Коновальця, „канцлера" Сеника, полк. Романа Сушка, д-ра Назаруку і інших.

Д-р Т. Лапичак висловив цікаві думки про укр. націоналізм і про те, як він під впливом націоналістичної преси і публіцистики сам, головно під впливом писань інж. Бойдуника, ще під час своїх студій включився в ряди українських журналістів і публіцистів і те „габі" держить його у свойому полоні й досі.

Інж. Ю. Дачишин, неначе на фільмовій стрічці, він і є фільмовий аматор, переповів історію політичного життя інж. Бойдуника, почавши з часів УВО, а потім з часів політичних процесів в польських судах і тюрмах, відтак з діяльности ОУН, як члена ПУН під проводом сл. п. Е. Коновальця а по його смерти під проводом голови ОУН полк. А. Мельника й досі.

Цікавими були спомини, коли то інж. Бойдуник був співосновником і промотором УНРади в Києві а потім у Львові під достойним Протекторатом сл. п. Митрополита А. Шептицького, котрого з причини недуги, заступав на першій сесії УНР, недавно звільнений з московської неволі Митрополит Йосиф Сліпий. Історія одної такої людини булаб б добрим сценарієм до фільму про людину, що ціле життя бореться за волю України.

Маруся Громяк висловила співчуття з приводу недавньої хвороби інж. Бойдуника і заразом радість, що хвороба та щасливо минула.

Микола Ткачук, завзятий союзівець, висловив побажання, щоб наші політичні діячі старалися здійснити консолідацію української громади.

Ілля Павліш висловив цікаві спостереження про активність українських націоналістів, а зокрема присутнього інж. Бойдуника члена ПУН.

Андрій Іванів, відомий суспільно громадський діяч висловив свої думки і погляди на політичну діяльність української еміґрації в спосіб дуже конкретний а саме вручив Гостеві змістовний пакет, бо як зазначив — „політика потребує не тільки великої сили великих слів — але, що найголовніше, великої матеріяльної бази".

На завершення цього приємного вечора, переплітаного веселими анекдотами інж. Куропася, висловив свої думки і головний гість інж. Бойдуник. В першій мірі подякував за такий приємний вечір, а потім заявив, що під час своєї недуги пізнав, що і серед своїх однодумців і серед своїх політичних противників він має багато своїх приятелів.

Він висловив ряд цікавих думок на тему українського націоналізму, українських політичних угруповань, української преси і публіцистики, а врешті на тему Українського Держ. Центру на еміґрації.

З правдивим жалем вислухали присутні інж. Куропася, що зустріч закінчується, бо наш Гість відїздить до Канади. Щира дяка всім присутнім за участь, а до Гостя з Европи прохання: — Робіть так, щоб було добре!

Н. Р.

Вісті Відділу УККА в Бостоні

Як по інших місцевостях в ЗДА так і в Бостоні з успіхом підготовано і відсвяткувано річниці свята Державности і Соборности України.

Губернатор стейту, Пібоді і посадник міста Бостону, Джон Колінс підписали проклямації та проголосили день 27-го січня Днем Української Незалежности.

Підписання проклямації у губернатора відбулось 24-го січня в присутності української делеґації, до якої входили: голова Відділу УККА Орест Щудлюк, адв. Анна Чопик, Романа Франківська і Стефанія Когут.

Святочна Академія відбулася 27-го січня в шкільній авдиторії Мері Е. Курлей Гайскул при 493 Сентер стріт, Джемейка Плейн, Масс. В дні Академії отці пароxи місцевих церков відмовили призначену молитву в наміренню українського народу.

Академію започатковано американським гимном, який відспівала група юно-сумівського ансамблю при супроводі струнної оркестри. Академію відкрив д-р Володимир Бандера. Промову „Акти Державности і Соборности України і ми" виголосив голова Відділу УККА Орест Щудлюк та відчитав проклямації Українського Дня від губернатора стейту Массечусетс та посадника міста Бостону. Доповідь англійською мовою виголосила адв. Анна Чопик.

В мистецькій частині брали участь: церковний мішаний хор парафії св. Юра під диригентурою інж. Михайла Вінтонова. Струнний ансамбль Ю СУМА під диригентурою інж. Миколи Калініченка. Струнна оркестра Пластової Молоді під проводом інж. М. Вінтонова. Фортепіянове сольо Мирослав Вінтонів (син диригента хору). Солістки Наталії Калініченко і Ларіси Діяк при фортепіяні Една Ніткія і Е. Голембіовський. „Моя Україно" деклямувала Катерина Петрів.

Подякою всім присутнім і виконавцям програми Академію закрив Степан Сідлярчук, а закінчено українським національним гимном.

Академію влаштував місцевий Відділ УККА при співпраці громад і організацій з Бостону, а мистецьку програму зорганізував Культурно-освітний референт Відділу Дмитро Ніколенко. Сцену прибрали, Степан Сідлярчук і Іван Попик.

На Академії вручено Грамоту УККА платникові УН-Фонду С. Головатому. Чистий дохід з Академії в сумі $ 80 призначено на УНФонд.

Академія відбулась в дуже гарному настрою при добрій організації. Молодь творила велике число присутніх.

Щоб ще більше підкреслити значення 45-тої річниці Державности України, Відділ УККА видав з цієї нагоди пропам'ятні коверти з рисунком Державного Тризуба та історичні дати 22-го січня 1918 - 1919 років. Подібні написи були в англійській мові. Ініціятиву до видання цієї пам'ятки дали: Орест Щудляк і інж. Михайло Вінтонів, а виконав С. Л. Рихтицький з Шикаґо.

Наш Відділ УККА почав видавати бюлетень „Бостонські Вісті", як неперіодичний орган Відділу УККА в Бостоні, в якому поміщується хроніка місцевих громад і організацій.

Святкування Шевченківських Роковин намічено на неділю 17-го березня 1963 р.

На Святі Державности голова Відділу Орест Щудлюк закликав присутніх масово підтримати акцію створення Комісії Поневолених Націй через писання листів до конґресменів.

І. К.

Концерт української пісні, музики і танку в Дітройті, Миш.

Силами найкращих мистецьких груп метрополії Дітройту, парохія св. Йосафата влаштовує великий репрезентаційний концерт Української пісні, музики і танку. Це гідне уваги тому, що це перший раз в історії українського мистецького світу, любителі вокального мистецтва будуть мати нагоду побачити і почути наші мистецькі групи на сцені разом. Можливо, що ця культурна імпреза причиниться до поглиблення співпраці, толеранції і можливого об'єднання нашої гарної та, на жаль, не все одної громади.

В програмі концерту візьмуть участь: чоловічий і жіночий хор „Трембіта" під диригентурою К. Цепенди; Капеля Вандуристок під керівництвом П. Потапенка; мандолінова оркестра „Кобзар" під диригентурою С. Миллса і Ансамбль українських народніх танків під керівництвом І. Драгінди. Концерт відбудеться в суботу 9-го березня, о год. 7:30 веч. в приміщенні одної із найбільших заль Дітройту — Дітройт Лайт Гард Арморі — 8 миля при Раян Ровд.

Культурне життя української громади на чужині завжди зосереджувалося біля церков. Тож не диво, що і тим разом цю велику репрезентативну імпрезу організує саме парохія св. Йосафата, яка завдяки свому, що так скажемо, географічному положенню, має всі дані, щоб у майбутньому стати центром релігійного культурного і громадського життя української метрополії Дітройту. Багато наших парохіян розуміють цю велику місію нашої парохії. Саме завдяки оцим піонерам і вмілій організації о. Й. Мартинюка, парохія св. Йосафата виросла із невеличкої групи вірних до 250 родин і постійно зростає.

Ми віримо, що молода парохія св. Йосафата заслуговує на піддержку всіх українців Дітройту і околиці. І тому в суботу 9-го березня, хай не бракує ні одної української родини. Приведіть своїх друзів американців, а особливо візьміть своїх дорoстаючих дітей і дайте їм нагоду побачити і почути чар і красу української пісні, музики і танку.

О. М.

ЗАКЛИК
ДО ПОДОЛЯН ЧОРТКІВСЬКОЇ ОКРУГИ

Діловий Комітет Земляків Чортківської Округи (Чортків, Копичинці, Борщів, Заліщики) в тісній співпраці з Комісією Реґіональних Дослідів НТШ приступає до підготовлення історично - мемуарного Збірника південних районів Галицького Поділля по думці ухвали Загального З'їзду Земляків, що відбувся в Ню Йорку 11-го листопада 1962 р.

З тою метою Комітет звертається до всіх земляків, уродженців або мешканців Чортківської Округи, щоб зголошували матеріяли до Збірника, а також статті на основі збережених матеріялів або спогадів. Ці статті або матеріяли повинні всебічно насвітлювати наше національно-громадське життя як з-перед першої війни та доби визвольних змагань, так і з часів між двома війнами та другої світової війни. В збірнику намічаються статті про політичну організацію окремих повітів, про школи, культурно-освітнє життя („Просвіти"), руханкові і пожежні організації, театральні і музичні гуртки, пласт і спорт, про жіночі організації, господаське життя повітів (сільське господарство, кооперація, фінансові установи, виробництво, купецькі бранжі, професіоналісти), про наше міщанство; окремі сторінки будуть присвячені релігійно-церковному життю. Запрошуємо до співучасти всіх свідків, а зокрема колишніх повітових діячів і людей, що брали участь у розбудові окремих ділянок громадського життя. Поки приступати до опрацювання статті, прохаємо порозумітися з Діловим Комітетом, бо бажаємо узгіднити тему з кожним автором та тим робом обминути повторень. Прохаємо теж зголошувати відомості та короткі монографії про окремі міста і села нашої території. В цій останній справі Діловий Комітет вишле окремий запитник для кожного, хто зголоситься до співучасти. Прохаємо теж зголошувати фотознимки, що мають загально-національне значення, як напр. красвиди, визначні будівлі, знимки діячів, національних свят тощо.

Кореспонденцію слід висилати на адресу:

"Pivdenne Podilla,"
c/o Selfreliance
98 Second Ave., New York 3.

Діловий Комітет: Ольга Соневицька, голова, Іван Носик, заступник голови, мгр. Остап Фірчук, секретар, інж. Мирон Лівицький, касир, Богдан Стефанович, фінансовий референт.

ПОДЯКА

Не маючи змоги зложити особисто заслуженої подяки, дякуємо цією дорогою всім Установам, Організаціям і всьому Громадянству Джерзі Сіті й околиці, які в тяжких хвилинах нашого смутку — відходу у Вічність нашого Найдорожчого і Незабутнього ТАТА

бл. п. ВАСИЛЯ ҐІЛЯ

що несподівано упокоївся в Бозі дня 17-го лютого 1963 року, виявили нам щиру симпатію і допомогу.

Найсердечнішу подяку складаємо Всечеснішим Отцям З. Бачинському та Дорогому братаничеві Покійного о. Маркові Ґілеві за відправлення Панахид та Похорону.

Дякуємо д-рові Г. Явному за дбайливу і щиру лікарську опіку. Наша щира подяка за гарний, зворушливий спів мґра. О. Стецури під час Панахиди і Похорону, як також членам церковного хору ім. Л. Українки та Дорогим своякам д-рові Зенонові і д-рові Євгенові Ґілям, що спеціяльно приїхали на Похорон і своїм співом звеличали пам'ять Покійного.

Спеціяльна подяка п-ні Катерині Ґіль, що не пожаліла труду та помимо зливного дощу прибула на Панахиду і Похорон, щоб попрощати Покійного на вічну дорогу.

Дякуємо д-рові І. Козакові за зворушливу і глибоку змістом прощальну промову під час Панахиди.

Дякуємо за квіти від юнії — Bergen Lodge No. 1052 Brotherhood Railway Carmen of America. Дякуємо п. М. Варанові і всім членам Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 270 УНСоюзу за квіти і численну участь в похоронних відправах, як також п. К. Піддубчишинові і всім членам Т-ва св. Михаїла, 157 Відд. „Провидіння" в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Щиро дякуємо П. Ляхоцьким за влаштування тризни в УНДомі, за поміч у приготуванні, родинам Бобовників, Дудиків, Харічаків, Михаликів, Підгорецьких — дякуємо за прощальні слова на поминках голові м. УККА В. Біликові, голові УНДому А. Шаранові, представникові рідної Покійному Угнівщини Гр. Салюкові і довголітньому співробітникові К. Піддубчишинові.

Щира подяка редакції „Свобода" за поміщення похоронних повідомлень, а співробітникам „Свободи" і УНСоюзу за участь в Панахидах, щирі співчуття, вінки і пожертви на народні цілі.

Не всилі висказати подяки всім тим численним Друзям, Знайомим, які зложили пожертви на Служби Божі, за вінки та авта, які були до послуг в Похороні та що численною участю в Панахидах і Похоронах та іншими способами звеличали пам'ять Покійного.

Похоронному заведенні І. Ковальчика за старанне переведення Похорону — щире Спасибі.

Нехай Всевишній щедро винагородить всіх сторицею.

Син — ТЕОДОР ҐІЛЬ
з дружиною СОФІЄЮ
Донька — АННА
з чоловіком ВІНЦЕНТОМ

TIFFORD'S і MAGNAVOX з гордістю повідомляє про

ВЕЛИЧЕЗНИЙ АВТОРИЗОВАНИЙ ФАБРИКОЮ

Magnavox

РІЧНИЙ ВИПРОДАЖ

ЩАДІТЬ $100.00 на цій чудовій Magnavox STEREO THEATRE

. . . складається із 330 sq. інчів. ВЕЛИКИЙ ОБРАЗ, новий, автоматичний TV — правдивий Stereo High Fidelity фонограф — і надзвичайне FM/AM Радіо! Музика звучить магічно, а образи виходять живі: сильні Stereo підсилювачі, 6 high fidelity голосники, які включають два 12" Bass Woofers.

Мікроматичний патефон не зуживає плит, залишає добрими на ціле життя. Ви одержуєте також виїмкову ґарантію MAGNAVOX зі золотою печаткою. The International, 1 MV383, викінчева французьким оріхом, $525.00.

Інші MAGNAVOX STEREO THEATERS тепер тільки від $388

викінчена в магоневім дереві

Тепер лише $498.50

Кожна Magnavox Stereo консоля має нечуваний новий мікроматичний патефон, який виключає нищення плит і голки. — Діямантова голка є ґарантована на 10 років. І тільки ґарантія The Magnavox Gold Seal ґарантує обслугу, як також частини на один рік — образову лямпу на три роки!

НА 50% БІЛЬШЕ ОБРАЗУ ЗА МЕНШУ ЦІНУ ЗА КВАДРАТОВИЙ ЦАЛЬ, як найдешевший, теперішній РУЧНИЙ ТЕЛЕВІЗОР! Найбільш надійний трансформатор повної сили, на 260 sq. інчів оптичний екран, плюс всі ті додатки, які роблять кращими образ і звук. Також можна дістати в Contemporary. The Traditional, 1 MV155 — до Вашого вибору в магоневім дереві або черешні.

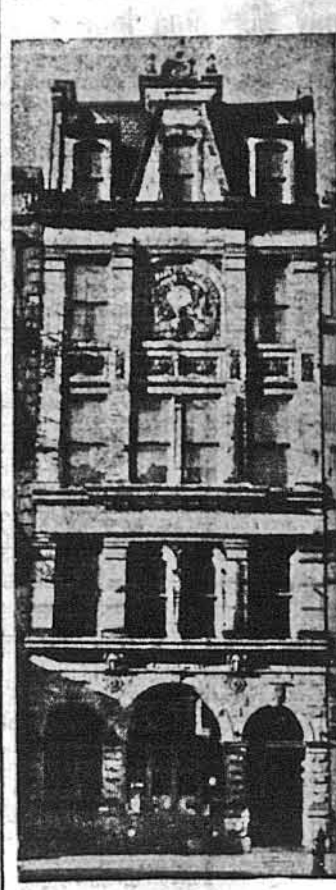

Тепер тільки $179.90

ТАКОЖ ОГЛЯНЬТЕ НАШ ВЕЛИКИЙ ВИБІР ПЕРШОКЛЯСНИХ МЕБЛІВ.

ЛЕГКІ УМОВИ СПЛАТИ. | ВПЛАЧУЄТЬСЯ ДО 2-ох РОКІВ.

TIFFORD'S FURNITURE AND APPLIANCES
Ave. A and East 10th Street — N. Y. C.
Відкрито щоденно до 9:00 веч. П'ятн., суб. і нед. до 6:00 веч.

ЗБОРИ
у справі Дому Культури

В неділю, 10-го березня 1963 р.
в год. 4:00 по полудні
— відбудеться —

ЗАСІДАННЯ ОБОХ КОМІТЕТІВ
(Канадійського і Американського)
Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ
та
ШИРШІ ЗБОРИ
ПРИХИЛЬНИКІВ ШКОЛИ АВРАМЕНКА
на які запрошується все Українське Громадянство.

На цих Зборах буде порушена важна справа ПЕРЕДАЧІ ДОМУ КУЛЬТУРИ Українським Товариствам. Авраменко погоджується передати цей дім в українські руки на певних умовах із тієї причини, що він ще не вповні здоровий, ще й повинен незабаром піддатися операції.

Запрошуємо до участи в цих Зборах представників тих Товариств, які не мають своїх домівок, і тих, які бажали б їх в цьому домі мати.

Зокрема ласкаво запрошуємо Отців Духовних, пресу, представників хору „Думка", Літературно-Мистецького Клюбу, Українського Музичного Інституту, Пласту, Пласт-Прияту, ОДУМ-у, СУМА, ОДВУ, Союзу Українок, Координаційної Комісії Молодечих Організацій і Відділи Обезпеченевих Союзів.

Збори почнуться — в год. 4:00 по пол. в ДОМІ КУЛЬТУРИ, при 12 St. Mark's Place,
у великій залі, на 2-му поверсі.
За інформаціями просимо телефонувати на чсило:
ALgonquin 4-7655

При цій нагоді Комітети дякують сердечно всім жертводавцям і всім, хто відгукнувся на наш заклик. Дуже просимо всіх тих, хто одержав нашу відозву і збіркові листи, — щоб приспішили збірку і чимскоріше поспішили із моральною й матеріяльною допомогою.

Комітети Прихильників Українського Танку

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 10-го БЕРЕЗНЯ 1963:

ШИКАҐО - Середній Південь — Місячні Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла Відд. 220, о год. 2.30 по пол. в шкільній залі при 4950 Полайна вул. Проситься членів прибути численно на Збори та вплатити вкладки. Вкладки також можна постійно вплачувати теперішньому фінан. секретареві І. Мелінишинові зам. 5842 S. Talman St., Chicago 29, Ill. — М. Харів, предс., І. Мелінишин, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. — Місячні Збори Б-ва св. Івана Хрестителя, Відд. 292, о год. 1.30 попол. в УНДомі. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Збірка місячних вкладок від членів Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, зараз по співаній Службі Божій в церковній залі 2280 W. 7th. — За уряд: І. Попович, пред., Г. Голубець, кас., М Бобечко, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність" Від. 163, в год. 12-ій вполудне в домі Горожан при 847 N. Franklin Str. Квитки на Ювілейний Бенкет „Свободи" можна набути на Зборах у секретар. Хто з членів не може набути на зборах, прошу замовити Тел. BA 3-0240. — С. Филик, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва Українська Січ, Відд. 182 о год. 2-ій попол. в залі Української Православної Церкви при 45-47 Hope Ave, Passaic, N. J.. Проголошені збори 10-го лютого з причини Парафіяльних зборів не вибрано Контрольної Комісії. Тому що, Контрольна Комісія мусить бути вибрана проситься прибути на ці збори. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367, о год. 1.30 попол. в церковній залі. Проситься, щоб члени явились і вирівняли свої вкладки. — Ю. Кушнір, гол., Т .Песко, кас., В. Попович, секр.

OMAHA, Neb. — Річні Загальні Збори Т-ва „Карпати", Відділ 356, в год. 4:30 по полудні в приміщенні Церковної домівки. Проситься всіх членів прибути, вислухати звітів, та вибрати нову управу. — Михайло Депа, гол., Олекса Продивус, секр., Михайло Воробець, касир.

ДЕТРОЙТ, Міш. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ". Відд. 75, о год. 1ій попол. в залі УНДому при вул. Мартин. Проситься членів прибути та заплатити свої вкладки, а довгуючих вирівняти свої залеглості. — Леськів Є., рекордовий секретар.

PITTSBURGH, Pa. — Збори Б-ва св. Івана, Відд. 96, о год. 3-ій попол. в церковній залі при 109 So. 7th Street. — Нік Драпала

БАЛТІМОР, Мд. — Місячні Збори Б-ва Пресвятої Тройці. Відд. 320, о год. 2-ій попол. в Укр. Гор. Клюбі при 3101 О'Доннелл вул. Проситься членів прийти на означений час та вирівняти свої залеглості. — Д. Пісецький, предс., Ів. Малко, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Т-ва „Сокіл", Відд. 336 о год. 1-ій попол. в приміщенні Укр. Нар. Дому при В. 14, ч. 2255. Під час зборів вписується нових членів і приймається оплати за асекурацію. — Н. Чорногор, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори Т-ва „Любов". Відд. 45, в год. 12.00-1.30 попол. в Домі Укр. Амер. Горожан при 847 Н. Франклин вул. Просимо членів прийти і вирівняти свої залеглости, щоб не було причини когось суспендувати. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо —. Місячні Збори Б-ва св. Василія Великого, Відд. 364, о год. 2-ій попол. в УНДомі, при 3161 Іст 93 вулиця. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 251, в церковній залі св. Петра і Павла, негайно після великої Служби Божої. Тарас Шмаґала, секр.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні Збори Т-ва ім. М. Шашкевича. Відд. 94, о год. 2-ій попол. в залі Укр. Дем. Клюбу при 2376 Ґрейлінґ. Присутність кожного члена обов'язкова. — Т. Майструк, секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, о год. 2-ій попол. в залі УНДому в Ражітані, Н. Дж. Оголошується, що на 1963 р. вибрано Управу в такому складі: Василь Ясіновський — предсідник; Василь Бойко — касир; Іван Гнідь — секретар; Йосиф Герeчка — голова Контр. Комісії; Ілько Окопний і Дмитро Федорців — члени Конт. Ком.; Іван Довгий і Йосиф Грушецький — опікуни хворих; Юрко Ясіновський — заступник секр. Проситься всіх членів на збори обов'язково прибути. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо — Місячні Збори Т-ва ім. Івана Франка, Відд. 334, о год. 1-ій попол. в УНДомі при Вест 14-ій вул. Одночасно повідомляється, що на річних зборах, 13-го січня ц. р. обрано уряд у такому складі: Николай Задерецький — предсідник; Стефанія Бохонек, — фінанс. секретар; Іван Холодняк — рекорд. секр.; Ванаш — заст. предсідника; Михайло Бохонек — заст. фін. секр.; Михайло Ярема — заст. рекор. секр. До Контр. Ком. — Михайло Филяк і Петро Бохонек. — Управа: Н. Задерецький, С. Бохонек, І. Холодняк.

Життьове забезпечення це також ощадність. В потребі одержите позику на свою грамоту. Забезпечіться в Українському Народному Союзі.

АРКА Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550 New York City
АРКА має 1,000 РІЗНИХ українських ПЛАТІВОК.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую вуйка **Івана ЗАЛИЦЬКОГО,** який довгий час проживав при 301 St. Nicholas Ave., New York, теперішні листи з тієї адреси повертаються. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Basilio GLOVACKEY
Ponta Grossa, c. p. 441,
Parana, Brasil

АННУ, родж. ДУДА, замужну КРИВИЙ, зі села Пребиня, пов. Перемишляни, Україна, яка має перебувати в Ню Йорку, пошукує:
IWASZCZYSZYN Mychajlo
251 Henry Street
Trenton 10, N. J.

● ДО ВИНАЙМУ ●

ДО ВИНАЙМУ
МАЛИЙ ГОТЕЛЬ
в гірській околиці (Green County), з повним влаштуванням. Новий басейн.
Tel.: ST 3-7207 (New York City)

ЗЕЛА, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ ВІД ТИСЯЧУ РОКІВ І ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГШУ ПРИ БАГАТЬОХ НЕДОМАГАННЯХ

ПОРУЧАЄМО ТАКІ:
На ревматизм — Elde Root 100 пігулок — $4.00;
На болі нирок і міхура — Hebkaps, No. 85 — 100 пігулок — $4.00;
На високе тиснення крови — H.B.T. — 100 піг. — $4.00;
На нерви — зелові пігулки No. 91 — 100 піг. — $4.00;
При „зміні життя" — Hot Flashes Corn Seal Compound пігулки, 100 — $4.50;
При запаленні жовчевого мішочка — GBT пігулки — 100 — $4.00;
При болячках шлунка Ulcerine — сконцентрований екстракт зел — 1½-місячне лічення — $6.50.

KIEHL PHARMACY, Inc.
заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd Avenue
поміж 13-ою і 14-ою вул.
NEW YORK, N. Y.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду Ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільнім світі нового свідомого члена.

● Funeral Directors ●

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

● ПРАЦЯ ● HELP WANTED MALE ●

B. & S. AUTOMATIC SCREW MACHINE
SET UP MAN.
Досвід, також Hand Screw оператор. Добра Платня, постійна праця, приємні умовини праці.
Голоситись до:
STANDARD SCREW & SPECIALTY CORP.
401 East 163rd St., Bronx, N. Y.
MO 5-1133

МЕХАНІКИ
Досвідчені — в направі авт і т. п. Добра платня, постійна праця. Приємні умовини для відповідного.
FORIER'S SERVICE CENTER, Inc.
445 Hillside Avenue
Williston Park, Long Island
PI 6-9807

A Strike Exists At Sound Scriber Of North Haven
Sound Scriber is hiring permanent employees for the following occupations:
Set up and operate personnel on presses lathes, milling machines, drill presses, screw machines, and gear grinders. Tool makers, spray painters, electronic essemblers, wiring harness makers, electronic technicians.
Top fringe benefit program and excellent rates. Apply in person to:
SOUND SCRIBER CORP.
6 Middletown Avenue
NORTH HAVEN, CONN.
An equal opportunity employer.

КРАВЕЦЬ
Асистент комплетування цілости. Крамниця чоловічого одягу. Досвід, добра платня, постійна праця.
Питайте за п. ЛЕОНОМ.
New Rochelle 6-8602

STATIONARY ENGINEER
Денна праця.
Модерна OIL BURNER фабрика. Добра платня. Постійна праця. Приємні умовини праці.
PILGRIM LAUNDRY
1102 Prospect Avenue
Brooklyn, N. Y.
SO 8-4567

● ПРАЦЯ ● MALE & FEMALE ●

СУПЕРІНТЕНДЕНТ — ПОДРУЖЖЯ —
Новий будинок в New Gardens. 54-род. $200.00 місячно + 4½ кімн. апартамент. Електрика, газ і телефон. Досконала нагода для відповідного. Телеф.:
VI 7-1020

ПРАЦЯ для ПОДРУЖЖЯ
ДОГЛЯД НАД БУДИНКОМ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ,
вкл. 4 кімн. апартамент і вигоди. Чоловік може працювати поза домом. Досконала нагода.
Телефон власника:
VA 1-0397

● ПРАЦЯ ● Help Wanted Female ●

Strike Exists at Sound Scriber Of North Haven
Sound Scriber is hiring permanent electronic assemblers. Previous assembly experience especially in soldering required. Excellent rates and fringe benefits. Apply in person to:
An equal opportunity employer.
SOUND SCRIBER CORP.
6 Middletown Avenue
NORTH HAVEN, CONN.

МЕДСЕСТРИ
RN and LPN
на ВЕЧОРІ й НІЧ.
Праця в модерному шпиталі на Флашінгу. Досконала платня та бенефіти. Побільшена платня на ці шифти.
Голоситись у MISS D. STUART
Director of Nurses.
HILLCREST GEN'L HOSPITAL
AX 1-1000

ДО ТОВАРИСТВА — ГОСПОДИНЯ —
що говорить по-англійськи у віці 50-60 років до хворого на серце пацієнта у віці 60 років. Легке варення, малий апартамент. Спання на місці, власна кімната, приємні умовини, добра нагода. Телеф. в кожну пору:
HI 1-6478

— REAL ESTATE —

2-ВА МОДЕРНІ БОНҐАЛА — РАНЧІ
Concord окол. Бонґала, 3 спальні,ках. лазничка, улашт. модерна кухня, вел. ґараж, близ. до всього: школи, церкви. — $21.500.00. Скора продаж. Огляньте, щоб оцінити.
Oakwood окол. Бонґало — 3 спальні,ках. лазничка, екстра модерна кухня, огрівання на воду — пара, близько комунікації, шкіл — $19.500.00 на скору продаж. Власники переносяться. Досконале купно. Огляньте.
O'DONNELL REALTY
Mrs. Brown, Manager
41-02 Hylan Blvd, Great Kills S. I.
YU 4-0535 or EL 1-1249

ASTORIA, L. I.
2-род. (5, 6 і викінч. підвал), мур., олива, 2 ґаражі. Ціна — $33,000.
6-род., баксові кімн., олива, сабвей. Прихід $6,070. — $36,000.
Виготовляємо INCOME TAX.
MARATHON
31-87 — 32nd St., Astoria, L. I.
YE 2-3550
Питати: мгр. ФІРЧУК Остап

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

WASHINGTON HEIGHTS AREA — N. Y. C. — DELICATESSEN
Full line, German style. Neighborhood store, excellent income, owner returning to Garmany. Must sell. Good opportunity for a young or middle aged couple. Priced for quick sale. Act fast. Investigate, see for yourself.
WA 8-7033

ТАВЕРНА
Добрий бизнес з 2-ма будинками, займає 4 родини. Помірковaна ціна.
Tel.: 518 TA 8-5231
Hudson, N. Y.

Зі спорту

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ НА НАСТУПНУ НЕДІЛЮ

УСК Ню Йорк — Грецько-Ам. С. К. Футбольні змагання з циклу гор за Чашу ЗДА заплановані на **неділю 10-го березня 1963,** год. 2.00 по полудні, на грищі Українського Спортового Майдану в Коледж Пойнті, Н. Й. Дальші пляни гор за Чашу передбачають зустріч переможця цих змагань з італійським клюбом „Джуліяна", а опісля знов стейтові фінальні змагання між цим переможцем і минулорічним чемпіоном гор за Чашу ЗДА, Мадярським С. К.

Юнаки „Чорноморської Січі" Нюарк розіґрають чергові змагання за Чашу Юнаків ЗДА з однолітками С. К. Елізабет. Ця зустріч має відбутися в **неділю 10-го березня 1963,** о год. 12.00 вполудне, на грищі Фаршерс Грув, Юніон, Н. Дж.

Відбиванковий турнір „Ватри" Пасейк.

Пластовий Відбиванковий Клюб „Ватра" в Пасейку влаштовує 16 та 17 березня в порозумінні з Ланкою Відбиванки СУАСТ — Схід товариський відбиванковий турнір і звернувся із закликом до українських відбиванкових дружин Сходу ЗДА взяти в цьому турнірі в Пасейку численну участь. Досвід попередніх турнірів в Пасейку обіцяє, що і цим разом змагання українських відбиванкарів будуть справді гарною спортовою імпрезою нашої молоді, і це повинно послужити прикладом для інших наших спортових товариств з відбиванковими ланками, щоб вони піднялися організації подібних турнірів у себе. в. с.

Увага ХОРИ!
ВИЙШОВ З ДРУКУ
Дениса СІЧИНСЬКОГО твір для чоловічого хору:
„ОДИН У ДРУГОГО ПИТАЄМ"
до слів Т. ШЕВЧЕНКА.
Ціна — 50 цнт.
SVOBODA
P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J.

Засновано 1920 р. Tel.: AL 4-8779; AL 4-8717
„КОВБАСНЮК АҐЕНЦІЯ"
НОТАРІЯЛЬНЕ БЮРО
286 E. 10th Street New York 9, N. Y.
- ВСІ РОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ;
- ПОСЕРЕДНИЦТВО ПРОДАЖУ РЕАЛЬНОСТЕЙ;
- ВІЛЕТИ НА КОРАБЛІ І ЛІТАКИ ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ;
- ВСЯКІ ІМІҐРАЦІЙНІ СПРАВИ;
- ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ И АЗІЇ.

Міжнародні поштові перекази.
Федеральний і стейтовий ПОДАТКОВІ ЗВІТИ
(Income Tax)
Віра КОВБАСНЮК-ШУМЕНКО Антін ШУМЕНКО
ВІДКРИТО: в кожний день: 9:30 — 7:30 веч.
в суботи: 9:30 — 3:30 по пол.

Увага! ЗМІНА АДРЕСИ Увага!
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
продав свою дотеперішню канцелярію іншій брокерській фірмі. НОВЕ БЮРО реорганізується і частина його вже перенесена до власного будинку, на таку НОВУ АДРЕСУ:
86-29 139 STREET — JAMAICA-BRIARWOOD
(Corner of 86 Road and 139 Street)
Короткий бльок від КВІНС БУЛЕВАРДУ.
Доїзд сабвеями: Independent "F" або "E" до Supthin Blvd. або Van Wyck Blvd. BMT — Jamaica Avenue до Queens Blvd.
Крім цього, — для вигоди наших клієнтів, від 15-го березня буде відкрите ще одно БЮРО, при Другій Еве. в Ню Йорку. Адресу і телефон цього бюра проголосимо пізніше.
UNITED REAL ESTATE CO.
В. Кузьминський
86-29 139 Street — JAMAICA — Briarwood
Телефон, як був: OL 8-6330

ТАРЗАН, ч. 4995. Тарзан діє...

— Пане Лейк, не думайте про оборону цієї леді, — спокійно сказав презервер. — Такі намагання в наслідку дадуть вашу смерть.

Тоді він спокійно відвернувся до вівтаря, щоб почати церемонію. — Зачекайте, — шепнув Тарзан . . .

— І обидва слухайте, і чуйте . . . Я маю плян . . .